

Wojciechowskiego Stanisława

Dzielnice: Ursus

Osiedla: Niedźwiadek

Atrybuty: Nazwy własne Nazwy osobowe Imiona i nazwiska

Rok utworzenia nazwy: 1990

Opis

Stanisław Wojciechowski (1869-1953) - działacz spółdzielczy, polityk, prezydent RP w latach 1922-26. Pochodził z Kalisza, kształcił na Wydziale Fizyko-Matematycznym Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie związał się z tajnymi organizacjami patriotycznymi, m.in. ze Związkiem Młodzieży Polskiej "Zet" a w 1892 roku wstąpił w szeregi PPS. Zagrożony dekonspiracją wyjechał wówczas najpierw do Zurychu, później zaś do Paryża, skąd wydalony znalazł się w Anglii. Po ponad roku nielegalnie znalazł się ponownie w Królestwie Polskim, gdzie próbował łagodzić spory partyjne. Wówczas to poznał Józefa Piłsudskiego. Zagrożony ponowną możliwością aresztowania w 1899 roku ponownie wyjechał do Londynu, skąd powrócił po siedmiu latach. Włączył się wówczas w ruch spółdzielczy, wiążąc się z Towarzystwem Kooperatystów Edwarda Abramowskiego. W swoim mieszkaniu prowadził redakcję czasopisma spółdzielczego "Społem", opublikował również książkę "Ruch spółdzielczy i rozwój jego w Anglii". Równocześnie wycofał się z działalności partyjnej, nie widząc miejsca dla siebie w jej nowych strukturach. Okres I wojny światowej spędził w Rosji, gdzie działał w Komitecie narodowym Polskim a później przewodził Polskiemu Zjednoczeniu Międzypartyjnemu, starając się godzić polskich socjalistów z narodowymi demokratami. Opowiedział się też za organizacją polskich oddziałów wojskowych w Rosji, a także za współpracą z siłami koalicji. W Warszawie znalazł się już w VI 1918 roku, obejmując obowiązki dyrektora Związku Spożyców a także ponownie wydając tygodnik "Społem". W rządzie Ignacego Jana Paderewskiego - będąc bezpartyjnym - pełnił obowiązki ministra spraw wewnętrznych, podobnie jak i w kolejnym, na czele którego stał Leopold Skulski. Opracował wówczas ustawę o obywatelstwie polskim a także ustawy o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby. W 1921 roku, już po odejściu z rządu, wstąpił w szeregi PSL "Piast", został również wykładowcą Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie. Startował w pierwszych wyborach prezydenckich, miał nawet nieznacznie większe poparcie od Gabriela Narutowicza, jednak w dalszej fazie je przegrał. Po jego tragicznej śmierci wybrany został już w pierwszej turze i 22 XII 1920 roku objął swój urząd. Podczas pełnienia swych obowiązków starał się zachowywać ponadpartyjność, ustąpił w wyniku przewrotu majowego 15 V 1926 roku. Wycofał się wówczas z życia politycznego, pełniąc obowiązki dyrektora Spółdzielczego Instytutu Naukowego. Był również profesorem SGGW. Opublikował kilka prac naukowych dotyczących spółdzielczości a także "Moje wspomnienia". Przez wiele lat mieszkał na warszawskiej Kolonii Staszica, po wojnie przeprowadził się do podwarszawskich wówczas Gołębek, gdzie zmarł.

Spoczywa:

Cmentarz Powązkowski, Aleja Katakumbowa, arkada 26, naprzeciw kw. 12, rz. I-III (plakieta portretowa autorstwa Anny Grabskiej).

Upamiętnienia:

Południowy pylon wiaduktu Mostu Poniatowskiego - tablica wykonana przez braci Łopieńskich (odsłonięcie - rok 1927).

ul. Stanisława Wojciechowskiego - pomnik.

Ciekawostki

Stan obecny:

Bloki osiedla Niedźwiadek. Powstały w poł. lat 70 XX w. wg proj. Jerzego Gieysztora. Jest tu ok. 70 domów dla 20.000 mieszkańców.

Data nadania nazwy: 1990.12.13. Do 1979.01.01 ulica nosiła imię Henryka Sienkiewicza, zaś 1979.01.01-1990.12.13 imię Jana Mizerkiewicza.
